

גליון מס' 198
פרשת שופטים
ה' אלול תשפ"א

לע"נ מורנו ורבנו הרב חיים אבישלום כהן זצוק"ל

ברכת חיים

רמז בסדר הפרשיות

בחודש אלול יכול האדם ליטהר לגמרי מהעוונות שבידו, על ידי הכנה כראוי לימים הנוראים, וכדבריו הקדושים של בעל הייטב לב זי"ע שאמר על סדר הפרשיות במשנה תורה אלה הדברים אשר דיבר משה אל בני ישראל: ואתחנן - הנני מתחנן אליכם עם ה' עקב בעקבה של שנה היינו בחודש אלול ראה שופטים הביטו והתבוננו נא על זאת אשר מלך במשפט יעמיד ארץ והנה יום הדין קרב ובא והנה עוד מעט קט כי תצא שנה זו, בעת אשר השנה הבאה כי תבוא עלינו לטובה, וכבר אתם נצבים היום, ביום הדין ונשפטים לפני המלך המשפט, אך זאת תדעו שבאם וילך אחרי שילכון ימים אלו עדיין האזינו, יהא באוזניכם ונפשכם את רישומי הקודש אזי תבוא עליכם וזאת הברכה ותגן בעדכם.

זמני הדלקת נרות: פרשת שופטים

כניסת השבת

19:07

צאת השבת

20:04

ר"ת 20:39

"אלול"

האדמו"ר ה'דברי יואל' מסאטמאר זי"ע היה מספר בחודש אלול כשדמעתו על לחיו. משל נפלא מאוצרו של זקנו הרב הקדוש ה'ייטב לב" זכותו יגן עלינו. משל למלך שאחת בשנה ביום הולדתו היה יוצא אל רחבי ממלכתו לבקר את נתיניו, בעת ביקוריו היה כל אחד מנתיניו כותב את בקשתו על גבי הכתב וזורקו למרכבתו של המלך, והיה המלך ממלא את משאלותיו, וירא אחד מבני המדינה שאף שזורק הוא בכל שנה 'פיתקא' אל המלך אין בקשתו נענית, וכך נשנה הדבר שנה אחר שנה. משחקר לסיבת הדבר נתברר לו שכמה משונאיו מקורבים הם למלך ומדברים עליו סרה בעודם מלווים את המלך, ולכך אינו שת ליבו אליו. כיון שכך, אמר לעצמו, האם אמתין עד שיבוא המלך הנה בעודו מוקף במלוויו השומטים אותו? אקדים אנכי להיכנס אל שער המלך קודם שיתקבצו שונאי סביבו, אדבר עמו פנים בפנים, ואשטח את כל בקשותי בפניו, וכך עשה, ואכן המלך מילא כל משאלותיו לטובה ולברכה. והיה מסיים ה"ייטב לב" בהסיברו את הנמשל בבכיות נוראות, יהודים אהובים, אל נא אחי תרעו להמתין עד בא יום ראש השנה, יום הדין המסובב במקטרגים המריעים לישראל, אלא הקדימו עצמכם לדבר עם המלך פנים בפנים בחודש אלול קודם שישב על כסא דין. וכשנקדים ונעורר את רחמיו, ודאי ניכתב לשנה טובה ומתוקה.

שח האדמו"ר בעל ה'נתיבות שלום' מסלונים זי"ע שבדידיה הוי עובדא, בשנה אחת ראה בחלומו, איך שעוברים עליו כל ימי אלול הקדושים, והוא עצמו נשאר כעץ יבש ללא כל התעוררות והתלהבות, ובאותו אופן ממש עוברים עליו ראש השנה ועשרת ימי תשובה, יום הכיפורים והושענא רבה, והכל מתוך קרירות ואדישות גדולה לאין קץ, ללא כל חשק וטעם, והחל לזעוק במר נפשו על ההסתרה הגדולה והחשכה אשר אפפוהו, ועל כך שאינו מנצל את הימים הקדושים כראוי, תוך כדי זעקותיו התעורר משנתו, ומה גברה שמחתו כאשר גילה שעדיין מצוי הוא בערב ראש חודש אלול, והרגיש 'הרי שלך לפניך', שהכל עדיין פתוח בפניו, כמה עלינו ללמוד מכך לנצל זמנים נפלאים אלו כשהם עדיין בידינו, לבל נהיה לאחר מכן מהצועקים על העבר.

מוריגו הרב חיים אבישלום הכהן זצ"ל

בשנת תר"נ התיישב בירושלים יהודי שפתח בה טחנת קמח קטנה, בתחילה עבד רק בעזרת סוסו, עד שבמשך הזמן הצליח במסחרו ולקח לו עוזר שיעזור לו. העוזר הסתובב בין הלוקחות ורשם כמה קמח רוצה כל אחד לקנות, ויהי היום ואותו עוזר נפטר לבית עולמו. זמן קצר לאחר מותו של העוזר, המליטה סוסתו של בעל טחנת הקמח סייח קטן חרוץ וחזק מאוד, שלו כח של חמשה סוסים יחדיו. באו כמה יהודים וערבים וביקשו ממנו שימכור להם את הסוס הקטן, אך בעל הטחנה לא הסכים, בטענה כי הסוס נחוץ לו לעבודתו. הלכו ערביי המקום אל המושל והלשינו עליו כי יש לו סוס פלא... ומיד שלח המושל את אחד ממפקדיו שיקנה את הסוס. היהודי שפחד מהמושל, הסכים בעל כורחו למכור לו את הסייח, ואמר לפקידים שיבואו למחרת לסגור את העסקה.

למחרת בבוקר יצא היהודי לחצרו וראה כי הסייח הקטן והחרוץ מת. וישמח שמחה גדולה עד מאוד והחל לרקוד מרוב שמחה. כשראו שכניו את שמחתו הרבה, שאלוהו "מדוע הנך שמח כל כך במות הסוס, הרי עכשיו כבר לא תרויח עליו עוד?" ויאמר להם "זוכרים אתם את העוזר שהיה עובד אצלי ונפטר לבית עולמו לפני זמן קצר? דעו לכם כי הוא היה גונב אותי, ולא ידעתי מזה דבר, עד שהלילה בא אלי בחלומי ובכה בדמעות שלישי וסיפר על הגניבות הרבות שהיה גונב אותי, וכדי לתקן את חטאו, פסקו עליו בבית דין של מעלה, שיבוא בגלגול בסייח הקטן הזה, ועל ידי שיעבוד במשנה מרץ, ישלם בחזרה את מה שגנב".

אמנם עתה שהסכמתי בעל כורחי למכור את הסוס למושל, לא יוכל עוד לתקן את גניבתו, ולכן בא אלי וביקש ממני שאמחול לו על מה שעשה לי וגנב אותי, ואז ימות ויבוא על תיקונו הנכון. מיד קמתי והלכתי לסייח ולחשתי לה באזנה "מחול לך, מחול לך, מחול לך", וכשהסייח מת, הבנתי כי הצלתי את העוזר שלי מצער האיום והנורא של הגלגול, ואם כן איך לא אשמח שהצלתי נפש מישראל? רבנו הבן איש חי מביא מעשה המחזק את הדברים. מעשה בבחור ירא שמים, שהיה רגיל לקום בחצות הלילה לערוך תיקון חצות, ולאחריה הלך לשייבה ללמוד עם ראש הישיבה ותלמידיה. יום אחד נטרד במחשבה "כיצד אוכל להינשא ואבי עני מרוז, ואין בידו פרוטה לנדוניה", ובעוד שמחשבה זו מנקרת במוחו, הלך לשייבה, וכאשר עבר ליד ביתה של אלמנה צעירה שבעלה נפטר מיד לאחר נישואיה, והוריש לה הון רב, בא היצר הרע ולחש באוזנו, "תראה, האשה והמשרתת ישנות בבית חשוך, שער החצר פתוח, תתגנב פנימה וטול את ממונה, לא כגניבה חלילה, אלא כהלואה, עד שתצליח להשיב את הכסף, והרי הנך עושה זאת כדי לקיים מצוה שתוכל לשאת אשה", כך דרכו של יצר הרע, לפתות את האדם בהיתרים כוזבים.

התפתה הבחור ליצר, והתגנב אל הבית פנימה, ומצא את עצמו בבית חשוך, מגשש את דרכו אל תיבת הממון, בתוך כך נתקל ברהיטים והקים רעש גדול שהקיצו את דיירות הבית, אך הם פחדו לזעוק, כי חששו שזה שודד חמוש. מצא הבחור את תיבת הכסף והתכשיטים, שבר אותה ונטל את הממון. אך לפתע נזכר בדברי חז"ל שלמד בישיבה, "אין אדם נוגע במה שמוכן לחבירו", ובדברים

שהשמיע ראש הישיבה על מאמר חז"ל זה. אמר הבחור לעצמו, אם דינרים אלו מוכנים לי, מדוע שאקח אותם באיסור? ואם אינם שלי, לא תועיל לי הגניבה. מיד שמט את הכסף ועזב את הבית. כמובן שהאלמנה והמשרתת לא יכלו עוד להירדם, הם שהו על יצועם עד שיאיר היום, ואז פנו לראות איזה נזק אירע להם, להפתעתם ראו שדבר לא נגנב. אמרה בעלת הבית, אמנם נס גדול אירע לי, אבל כבר אמרו חז"ל, אין סומכים על הנס, ועל כן עלי להינשא לאיש כדי שיהיה ממוני שמור. מיד קמה ועלתה אל הישיבה, וביקשה מראש הישיבה שיבחר בעבורה תלמיד חכם וירא שמים, שתוכל להינשא לו. הצביע ראש הישיבה לעבר הבחור שהיה יושב ולומד, ואמר לה, אם בקולי תשמעי הינשאי לבחור זה, כי בעל מדות טובות הוא וירא שמים, על אף שאיננו עשיר. ובכך באו בברית הנישואין. והבחור תיכף שמח ואמר בלבו, "יפה אמרתי אמש שאם דינרים אלו מוכנים לי, אקבלם בהיתר ובכבוד ולא באיסור". (אור פני חיים)

אני לדודי ודודי לי

כתב הטור (סימן תקפ"א): בראש חודש אלול אמר הקדוש ברוך הוא למשה: "עלה אלי ההרה", שאז עלה לקבל לוחות אחרונות. והעבירו שופר במחנה: משה עולה לה, כדי שלא יטעו כמו שטעו בראשונות במעשה העגל. והקדוש ברוך הוא נתעלה באותו שופר, וְכַף הַתְּקִינֵנו חֲכָמִים שִׁיְהוּ תוֹקְעֵין בְּרֹאשׁ חֹדֶשׁ אֱלֹל בְּכָל שָׁנָה וְשָׁנָה כָּל הַחֹדֶשׁ, כְּדִי לְהַזְהִיר אֶת יִשְׂרָאֵל שִׁיעֲשׂוּ תְשׁוּבָה, וְכִדִי לְעַרְבֵב אֶת הַשֵּׁטֶן. וכן נוהגים באשכנז לתקוע כל בוקר וערב, אחר התפילה. ימים אלה, נקראים בשם 'ימי הסליחות והרחמים', ומיום ראש השנה ויום הכיפורים, נקראים הם 'ימי הדין והרחמים', כי החל מראש השנה עד יום הכיפורים, הם ימי דין.

בשיר השירים, מבטא שלמה המלך, את האהבה המיוחדת שיש לכנסת ישראל, אל הבורא, ומן הבורא אליה, כאהבת בעל ואישה. "פְתַחֵי לִי אֶחָתִי רַעֲיָתִי" – כנסת ישראל, נקראת רעיה, אשתו של הקדוש ברוך הוא. מאידך הקדוש ברוך הוא, לא נקרא בשם בעל, או איש, וגם לא בשם אדוני, אלא, הוא מוכנה הוא דודי. והשאלה היא – למה?

מדוע בחר שלמה המלך לבטא, את החיבור של הקדוש ברוך הוא לכנסת ישראל בשם דוד, ולא בשם בעל? בספר דברי מועד, מופיע רעיון מאוד יפה: לכל דבר בעולמנו יש פלוס ויש מינוס.

כשבן-אדם נולד, מקבל הוא באופן אוטומטי, קרובי משפחה. אין הוא צריך לעשות שום פעולה בעניין. הוא גם לא יכול להתנגד אליהם, ואף לא להתנתק מהם, עד יום המיתה. האחים הם שלו, הדודים הם שלו – אח של האבא, אח של האמא, קשר קרוע ומוחלט!

ברגע שהוא יצא לאוויר העולם, הם הופכים להיות חלק בלתי נפרד, מחייו. זו קרבה של דוד.

לעומת זאת יחסי בעל ואישה, אינם יחסים הבאים באופן אוטומטי. צריכים להשקיע, ולעבור כשרת דרך עד שיחסי אלו, באים לידי מימוש. הבעל מחזר אחר אבידתו, היא האשה העתידה להיות אשת בריתו עד שמוצא אותה.

לאחר מכן מגיעה תקופת האירוסין וכך נבנה ומתייסד בית נוסף בכרם בית ישראל.

מאיך בעל, יכול להיפרד מאשתו. האישה, יכולה להיפרד מבעלה, וברגע שיש גט, אין שום קשר ביניהם.

לעומת זאת, מדוע, אי אפשר להיפרד. אין אפשרות להגיד – זה דוד שלי לשעבר.

מבאר הספר "דברי מועד" – אילו היה שלמה המלך משבח, בשיר-השירים, את היחס שבין כנסת ישראל לבורא, כמו קשר בין בעל ואישה, תיתכן היפרדות ביניהם כשאין נשיאת חן.

לכן כתוב דווקא דוד – קשר נצחי אשר אינו יכול להינתק כלל.

כאשר האדם נמצא בראש חודש אלול, ומתחיל לפשפש במעשיו, אפשר שיפול ברוחו – "הייתכן שמחמת פשעי, הקדוש ברוך הוא יעזוב אותי?! כמו שהאדם עוזב את אשתו, אם היא חלילה חטאה, או להיפך". לכן מוזכר – אני לדודי ודודי לי – אין חשש מניתוק קשר בל יימסה זה.

על הפסוק: "אני לדודי ודודי לי הרעה בשושנים" כותב הזוהר הקדוש, שבשושנה, יש י"ג עלים, המרמזים לי"ג מידות. י"ג מידות אלו, הם מקור התשובה, להיות הקדוש ברוך הוא, נושא עוון ועובר על פשע, והשפעת רחמים אלו, שורשם ב"ג מידות של רחמים, שמתגלים מראש חודש אלול ועד יום הכיפורים. זאת אומרת, שהחל מראש חודש אלול, נפתחים י"ג שערים בשמים, שנקראים שערי רחמים.

כותב האר"י הקדוש: כל האומר מזמור כ"ז שבתהילים, מראש חודש אלול ועד אחר שמחת תורה, דבר יום ביומו, מובטח, שיוציא שנותיו בטוב, ויערב לו. ואפילו גזירה רעה, הכתובה על האדם מן השמים, יכול לבטלה, ויוצא בדימוס – זכאי בדיון, ועל ידי זה, יכניע כל המקטרגים, כי מראש חודש אלול, נפתחים י"ג מקורות, של י"ג מִכִּילֵן דְרַחֲמִין, ומאירים למטה, ובמזמור כ"ז שבתהילים לְדָוִד ה' אֹרֵי וְיִשְׁעֵי, יש בו 13 שמות הוויה.

סיפור לשבת קודש - מבין הזמנים

את המעשה המרגש והמפעים שלפנינו סיפר תלמיד חכם אחד: בימי בין הזמנים יצאנו כל בני המשפחה לטיול מהנה בצפון. בשעת הערב, כאשר עמדנו לחזור לכיוון ביתנו, אחד מילדי הוצרך להתפנות. חיפשנו אחר מקום בו נוכל להיכנס לנוחיות, עד שאיתרנו בסמוך מסעדה כשרה למהדרין. פנינו אל העובדת שעמדה בפתח [תפקידה היה לשמש כ'מארחת'], ושאלנו האם יש לנו רשות להיכנס לנוחיות. היא השיבה בחיוב.

כשיצאנו מהנוחיות, נתקלנו בבעל המסעדה. הוא הבין שלא נכנסנו על מנת לסעוד במסעדה והתחיל לצעוק: "זו מסעדה כאן, לא שירותים ציבוריים, באיזו רשות נכנסתם לכאן?!"

לא ענית לו, והוא המשיך לגעור: "אתם אנשים דתיים, איך אתם מרשים לעצמכם להשתמש בשירותים בלי רשות?!"

נכנסתי לפלונטר רציני, הדבר הפשוט והמתבקש ביותר לעשות היה לומר לו: "אדוני, אתה טועה, נכנסו ברשות, קיבלנו רשות מהאחראית הנצבת בפתח המסעדה", אך ידעתי שאם אגלה זאת, האיש יפגע בעובדת ההיא, שבסך הכל עזרה לנו. זו תהיה גם כפיות טובה וגם לשון הרע. העובדת, אגב, עקבה מבחוץ אחרי הנעשה והיא נראתה מתוחה ומפוחדת מאד.

מצד שני, מה שקורה כעת, זה חילול ה'... אני חייב להוכיח לבעל

הבית, כמו גם לסועדים ששמעו את הגערות שלו, שלא השתמשו בנוחיות ללא רשות. איך עשויים את זה מבלי לפגוע בעובדת שעשתה לנו טובה?

בסייעתא דשמיא, בהבזק של רגע הבריק רעיון במוחי: "אדוני היקר", פניתי אליו, "חבל שאתה כועס לחינם, אנחנו הרי מתכננים לאכול כאן, לא רק שנינו, כל המשפחה שלנו תיכף תיכנס לכאן".

[לא אמרתי 'תכננו', מלכתחילה, אלא אנחנו 'מתכננים'...]

"הו הו, סליחה!" התנצל האיש, "אני ממש מצטער. תבין אותי, פשוט יש אנשים שנכנסים לכאן בלי רשות לשירתים, ואני בטעות חשבתי... "זה בסדר", קטעתי אותו, "רק תגיד לנו איפה אנחנו יושבים".

"כמה אתם?" שאל. "תשע נפשות", השבתי, וביקשתי מבני לרוץ לחוץ ולקרוא לשאר בני המשפחה... המלצר ניגש אלינו ושאל: "מה תרצו להזמין?". שאלתי אותו: "תסביר לי איך זה עובד כאן?". הוא הסביר שצריך לקרוא את התפריט ולהזמין ממנו. עיינו בתפריט, ואחרי שהתאוששנו מההלם של המחירים, החלטנו להזמין מנות עבור כל בני המשפחה.

בתום הסעודה הדשנה, בעל המסעדה התיישב לידי, וסיפר: "תקשיב, בשעה שהתיישבתם, קלטתי שהעובדת שיושבת בכניסה בוכה. שאלתי אותה מה קרה, והיא סיפרה בחשש, שהיא זו שנתנה לכם רשות להיכנס לשירותים, וכאשר צעקתי עליך, היא היתה בטוחה שכעת יפטר אותה, ופרצה בבכי... ואז, להפתעתך, קלטה שנהגת כצדיק אמיתי, והחלטתם לשלם סכום כה רב עבור ארוחה לכל המשפחה הענקית שלך, העיקר שלא לפגוע בה... וכאן היא שוב התחילה לבכות, מהתרגשות. היא סיפרה שבחיים לא התחשבו בה ככה. אין בני אדם כאלה בעולם!".

בעל הבית המשיך וסיפר: "בזמן שאתם אכלתם כאן, אנחנו במטבח, כל הצוות, התרגשנו מהמעשה הנאצל והמתחשב שלך... בתום דבריו הוא הניח את החשבון על השולחן. פתחתי את כריכת העור שבתוכה מגלים את החשבון, ואז גיליתי שאין שם שום חשבון. היה שם כרטיס הנחה של חמישים אחוז לפעם הבאה שנגיע למסעדה. קראתי לבעל המסעדה ואמרתי: "תודה רבה על הפעם הבאה, אבל מה עם התשלום על הארוחה הזו?"

"הארוחה הזו היא בחינם", השיב, "המדיניות במסעדה שלנו שתשלום לוקחים מבני אדם, לא ממלאכים..."

עד כאן המעשה שחולל קידוש ה' גדול, אך עכשיו ברצוני לשאול: על פי הדיון, כיצד היה עלי לנהוג בסיטואציה בה הייתי נתון כאשר בעל המסעדה שפך עלי קיתונות של זעם, על לא עוול בכפי?

השיב הגאון יצחק זילברשטיין שליט"א: אדם הנצרך להתפנות, רשאי להשתמש בנוחיות שבתוך מסעדה, על סמך דברי עובד או פקיד המקום שמשיב לו שהדבר מותר. וניתן לסמוך על פקיד זה, כי מן הסתם הוא קיבל סמכות להרשות ולוותר על דברים פעוטים כעין אלו מבעל הבית [וגם ניתן להניח שבעל הבית הורה לו בפירוש להרשות זאת, שכן זהו דבר שמתרחש מדי יום]. אמנם, לאחר שאנו רואים שמגיע המנהל ומודיע שהוא מקפיד שלא ישתמשו זרים בנוחיות שלו, הרי התברר למפרע שלא היתה רשות להשתמש בנוחיות, ולכן צריך המשתמש לרכוש דבר מה מהמסעדה.

אבל בוודאי שאין צריך להזמין סעודה דשינה, אלא ניתן להסתפק במוצר הזול ביותר, כגון פחית שתייה (ופריו מתוק).

**פעילות עם צעירי גבעתיים, רמת גן והסביבה
במדרשיית "ברכת חיים"
ימים א', ב', ג' בין השעות 20:15-22:00
ומוצאי שבת ב- 21:30
בבית הכנסת "בית יוסף" גלבוע 11 גבעתיים**

הגאון הרב יעקב זיסהולץ שליט"א במוצאי שבת

**מדרשיית "רכסים" עם הרב יניב פרמוזה שליט"א
מידי יום 15:00-16:00 בביהכ"נ "ששון שמואל"
רחוב רכסים 55 רמת גן**

אלול תשפ"א בס"ד

בית הכנסת המרכזי
"בית יוסף"
רחוב גלבוע 11 גבעתיים

סליחות

בעזרת ה' יתקיימו 5 מנינים של סליחות:

1. אשמורת הבוקר
סליחות: 5:00 | שחרית: 5:40 (מנין ראשון)
2. בוקר
סליחות: 6:30 | שחרית: 7:00 (מנין שני)
3. צהריים
שיעור 12:30 | מנחה: 13:15 | סליחות: 13:30
4. אחה"צ
סליחות: שעה לפני השקיעה | ומיד מנחה וערבית
5. חצות לילה
סליחות: 00:15 (תפלת ערבית)

* עזרת נשים פתוחה *   * ברובים הבאים *

'עמדו על הברכה

התורמים

<p>שמות:</p> <p>לעילוי נשמת: וילט טוינה בת תפחה ודוד ז"ל נפטרה י"ח תמוז תש"פ שלמה טוינה בן דבורה ודוד ז"ל נפטר ט"ו אלול תש"פ ת.נ.צ.ב.ה</p>	<p>לעילוי נשמת: הרבנית צפורה בת טובה ע"ה ת.נ.צ.ב.ה</p>	<p>לעילוי נשמת: האישה הצנועה מרת פנינה בת בלנקה ז"ל ת.נ.צ.ב.ה</p>	<p>לעילוי נשמת רבינו: הרב חיים אבישלום בן בלנקה זצוק"ל ת.נ.צ.ב.ה</p>
--	--	---	--

מזל טוב לידידנו
חיים גלברמן הי"ו
ליום הולדתו
בבריאות נחת ושמחה

להנצחות ולהקדשות
במייל: b5448622@gmail.com | sms: 054-4843340

4